

Stefan Czarniecki

Patron Naszej Szkoły

Życiorys

Wódz, strateg i polityk. Urodzony około 1599r w Czarnocy, zmarł 16 lutego 1665 w Sokołówce pod Lwowem. Polski dowódca wojskowy, który brał udział w wojnie partyzanckiej przeciwko wojskom Karola X Gustawa w czasie potopu szwedzkiego oraz uczestnik walk przeciw powstańcom Chmielnickiego. Brał również udział w wojnie polsko-rosyjskiej.

Czarniecki jako żołnierz i dowódca

- Stefan Czarniecki był synem ubogiego szlachcica; nie odbył zagranicznych studiów, zamiast tego przyłączył się do „lisowczyków” – oddziału utworzonego przez Aleksandra Józefa Lisowskiego.
- W roku 1653 został postrzelony, kiedy jako pierwszy wdarł się za palisady broniące Monasterzyska. Po tym incydencie medycy musieli zastąpić część podniebienia ranego metalową blaszką.
- W 1655 roku pozostał wierny królowi Polski, choć wielu magnatów odwracało się od niego i przechodziło na stronę szwedzką.
- 3 stycznia 1656 roku Czarniecki został mianowany regimentarzem. Jan Chryzostom Pasek pisał na jego temat: „sam przed nami natarczywie skoczywszy, siekł, strzelał, narażał się nie jak hetman, ale jak prosty żołnierz”.
- Czarniecki zasłynął z talentu do prowadzenia „wojny szarpanej”, polegającej na uciążliwym nękanii przeciwnika szybkimi uderzeniami w chwilach, kiedy był najbardziej wrażliwy, ale potrafił również wygrać w walnej bitwie, czego dowiódł w 1660 roku pod Połonką i nad Basią przeciw Rosjanom.
- Za wzorową postawę podczas potopu szwedzkiego niemal został hetmanem koronnym. Po śmierci Lanckorońskiego, król Jan Kazimierz chciał wręczyć mu buławę, został jednak przegłosowany przez senatorów.
- Buławę hetmańską Czarniecki otrzymał później, w 1665 roku, kiedy tłumił bunt na Ukrainie, lecz był już wtedy u kresu sił i nie zdołał nacieszyć się tytułami. Zmarł w drodze do Warszawy, 16 lutego 1665 roku.

Pełnione role w życiu:

- Hetman polny korony (jedna z najwyższych funkcji w wojsku)
- Oboźny koronny (miał pieczę nad powozami i wozami królewskimi)
- Kasztelan Kijowski (urzędnik lokalny w średniowiecznej Polsce)
- Starosta kowelski (użytkownik dóbr królewskich)
- Regimentarz (zastępca hetmana lub dowódca jego oddziałów)
- Wojewoda ruski
- Starosta tykociński
- Wojewoda kijowski
- Starosta ratneński
- Starosta kaniowski

Stefan Czarniecki pod Monasterzyskami,
obraz Henryka Piłłatego z 1857 roku

Stefan Czarniecki jest uważany za polskiego bohatera narodowego. Obecny jest nie tylko w literaturze, malarstwie, czy rzeźbie, ale jest też patronem wielu szkół w Polsce, takiej jak nasza. W Polsce mamy 4 pomniki naszego patrona, które położone są w takich miastach jak:

Warka

Czarnca

Ursynów

Tykocin

Kampanie Czarnieckiego

- Powstanie Chmielnickiego
- Potop szwedzki
- Wojna polsko-rosyjska
- Kampania litewska przeciw Rosji
- Kampania ukraińska
- Wyprawa do Danii i walka ze szwedzkim najeźdźcą

Legenda o śmierci Hetmana

“Koń schylił łeb nad konającym panem, tak jakby rozumiał co się ma wydarzyć. Podawano mu owies – on nie chciał jeść, dawano wody – on bił nogami w ziemię. Po spowiedzi Hetman zasnął. Poniedziałkowym rankiem już się nie obudził. Wkrótce po śmierci Hetmana skonał jego wierny rumak, towarzysz wielu zwycięskich wypraw.

Ludzie z Czarnicy powiadają, że co roku, 16 lutego, słychać na okolicznych łąkach galop konia, który nadal czuwa nad swoim panem”

Pamiętki w Czarnicy

Wizerunki hetmana i
ikona z ołtarza
polowego

Ornat z kapy
wystawiony w
kaplicy
upamiętniającej
Czarnieckiego

Fasada kościoła pw. św.
Floriana w Czarnicy

Nawiązanie do Stefana Czarnieckiego w hymnie

Tekst polskiego hymnu
narodowego wspomina jego
nazwisko:

*Jak Czarniecki do
Poznania po szwedzkim
zaborze, dla Ojczyzny
ratowania wrócim się
przez morze.*

W wersji oryginalnej zwrotka ta
brzmiała (według pisowni rękopisu
Wybickiego)

*Jak Czarniecki do
Poznania wracał się przez
morze dla Ojczyzny
ratowania po Szwedzkim
Rozbiorze.*

Koniec

